

Vášeň pro vědu a touha nadchnout pro ni ostatní. Takové jsou životní ambice profesora Jaroslava Petra

29.7.2026 - | Česká zemědělská univerzita v Praze

Významný český biolog a bioetik, vysokoškolský pedagog, popularizátor vědy, spisovatel a spolupracovník Českého rozhlasu a dalších médií, držitel mnoha ocenění za vědeckou i literární činnost. Profesor Jaroslav Petr je v době úzkých specializací vzácným jevem, renesanční osobností v tom nejlepším slova smyslu. Studia na Vysoké škole zemědělské ukončil v roce 1982 a v dalším roce se naplno vrhl do vědeckého bádání ve Výzkumném ústavu živočišné výroby v Uhřetěvsi. Zabývá se reprodukční biologii a biotechnologiemi živočichů. Přitom vyučuje na své alma mater a zde byl také v roce 2004 jmenován profesorem v oboru fyziologie, anatomie a reprodukce hospodářských zvířat. Ve volném čase se věnuje popularizaci vědy, píše populárně vědecké knihy.

Pane profesore, jste jedním z absolventů, na které může být Česká zemědělská univerzita opravdu hrdá. Jak na svá studia vzpomínáte a proč jste si vybral právě tuhle školu a obor zootechnik?

Na studium na Vysoké škole zemědělské vzpomínám rád. Vyrůstal jsem na vesnici a k domácím zvířatům jsem měl blízko. Školu jsem si vybral s jasnou představou, že ze mě bude zootechnik. Už v prvním ročníku jsem ale začal pracovat v laboratoři u pana profesora Jílka, což mě nakonec přivedlo k vědě.

Na ČZU působíte jako pedagog, vyučujete biotechnologie a bioetiku, stejně tak předáváte své vědomosti studentům dalších českých univerzit. Co je na pedagogické práci pro vás největším přínosem? A daří se vám uspokojivě předávat, co považujete za nejpodstatnější?

Nejcennější je kontakt se studenty. Jsou úžasní. Mají zájem, ptají se, chtějí pochopit, co se učí. Jestli se mi daří naplnit jejich očekávání, to je spíš otázka pro ně. Když si čtu hodnocení výuky, tak se zdá, že si nevedu tak zle. Ale rezervy stále mám. Učím předměty, kde je pokrok velmi rychlý. Není jednoduché s tím udržet krok, aby studenti měli opravdu aktuální informace. Ale mnohem důležitější je, aby se studenti naučili o dané problematice přemýšlet. Data rychle zastarávají. Schopnost čerpat informace, třídit je a využít je k řešení problémů, to je dovednost, kterou budou potřebovat celý život.

Ve Výzkumném ústavu živočišné výroby v Uhřetěvsi se zabýváte reprodukční biologii a biotechnologiemi živočichů. Co ta práce obnáší a na čem aktuálně pracujete?

My jsme se s kolegy nakonec posunuli k reprodukční toxikologii. Zabýváme se dopady látek znečišťujících životní prostředí na plodnost. Naším modelem je vajíčko prasnic, které se velice podobá lidskému vajíčku. Zkoumáme například vliv nanoplastů, mikroskopických plastových částic, které už prostoupily životním prostředím. V současné době řešíme projekt zaměřený na vliv polyfluorovaných a perfluorovaných látek, kterým se pro jejich odolnost přezdívá „věčné chemikálie“. Spolupracujeme i s klinikami asistované reprodukce, takže máme přehled, jakým polutantům jsou vystaveny ženy, které se léčí z neplodnosti. Když stejné zátěži vystavíme v laboratoři prasečí vajíčka, pozorujeme vážná poškození. Není to moc radostná práce, protože její výsledky svědčí o nedobrému stavu současného světa. Ale odhalování těchto negativních vlivů považujeme za

důležité. Řadu látek lidstvo používá bez toho, že bychom tušili, jak plodnost ovlivňují. Přitom o poklesu plodnosti zvířat i lidí není nejmenších pochyb.

Celý rozhovor čtete v našem magazínu ŽIVÁ UNIVERZITA.

<https://www.czu.cz/cs/r-7229-aktuality-czu/vasen-pro-vedu-a-touha-nadchnout-pro-ni-ostatni-takove-jsou-.html>